

Cicle de conferències
Panoramic – KBr Fundación MAPFRE

Fotografia i atzar

Dirigit per Joan Fontcuberta

PANORÀMIC
FESTIVAL DE CINEMA, FOTOGRAFIA I MÉS



Barcelona Photo Center

Cat

El debat entre l'atzar i la predicció ha impregnat l'evolució d'allò humà i en particular també la creació artística. Amb tècniques com l'escriptura automàtica, l'*objet trouvé* o el *cadavre exquis*, els surrealistes van fer justament bandera de l'atzar: la màgia de l'aleatorietat i d'allò imprevisit desbaratava l'obsessió de control de l'art tradicional, massa lligat a programes i rutines. L'atzar s'ha erigit des d'aleshores en un dels motors de l'estètica d'avantguarda.

En plena cultura de la predicció convé repensar la història de la fotografia i de l'estat actual de les arts visuals sota el prisma d'una dialèctica entre la voluntat de control i la força de l'atzar. Hi ha un atzar –ens preguntem– imbricat en la naturalesa més íntima de la fotografia que no és conseqüència de la ignorància de l'operador, sinó una propietat fonamental del dispositiu mateix?. Un atzar que exerceixi un domini sobre la forma i que, trencant el pacte mimètic amb la realitat, afavoreix el sorgiment voluble de resultats no anticipats per la imaginació?

Del daguerreotip a les xarxes neuronals aplicades a la imatge, aquesta sèrie de conferències impartides per Héloïse Conés, Mónica Bello, Joachim Schmid i Clément Chéroux proposa examinar els embats de la incertesa i la predicció des dels vessants de la pràctica fotogràfica, la història i la crítica, i de les relacions entre l'art, la ciència i la tecnologia.

Joan Fontcuberta

Dates
**Del dimarts 2 al divendres
5 de novembre de 2021**

Hora
19 h

*Traducció simultània al
castellà en els casos en
què la intervenció es realitzi
en una llengua estrangera.*

kbr.fundacionmapfre.org

**02.11
2021** **Héloïse Conésa**
**La tirada de daus i la
venjança de la matèria**

Presencial i en línia

En el camp de la fotografia contemporània són molts els autors que integren l'atzar en el seu procés creatiu per posar a prova la materialitat del mitjà respecte al seu àmbit, sobretot natural, aollint tot un conjunt de reaccions físiques o químiques que donaran forma a l'obra. Sovint aquestes fotografies «alquímiques» es confinen en l'abstracció, representant una mena de caos biològic, i s'acompanyen d'una reflexió sobre la seva pròpia fragilitat. Així, Sigmar Polke va compondre l'any 1992 fotogrames amb urani a «Untitled (Blue, Violet, Green)», mentre que el 2015 Meghann Riepenhoff va escollir per a la sèrie «Littoral Drift» compondre cianotips amb l'ajut del vent, de l'oceà i de la sorra. Aquesta aliança del *chance & change*, per recuperar el terme de l'artista de *land art* Herman de Vries, resulta una manera de qüestionar el vincle entre casualitat i materialitat en la definició d'una fotografia que jo no és més que el signe del seu propi esdevenir.

Héloïse Conésa (Lyon, 1983) és doctora en Història de l'Art i conservadora de fotografia contemporània de la Biblioteca Nacional de França (BnF), a París. Té al seu càrrec les adquisicions per a la col·lecció i les exposicions. Ha comisariat diverses mostres, entre elles «Paisatges francesos. Una aventura fotogràfica (1984-2017)» (BnF, 2017), «Josef Koudelka. Ruïnes» (BnF, 2020), «Blanc i negre. Una estètica de la fotografia» (Grand Palais, 2021). Actualment està preparant una exposició sobre els vincles entre fotografia i materialitat per a la tardor del 2023 a la BnF.

**03.11
2021** **Mónica Bello**
**Poètiques del coneixement,
art i ciència en recerca
de significat**

Presencial i en línia

Des de fa dècades ens trobem en una època revolucionària en la qual la interpretació de la realitat està determinada per l'extensió de l'activitat científica. Els models teòrics i la feina experimental mostren una realitat objectiva basada en el supòsit que les coses són estructures de la natura. De les dinàmiques i les interaccions d'aquestes estructures parteixen els fenòmens i els esdeveniments, molts dels quals no percebem d'una manera objectiva i només es fan evidents a partir d'algunes de les tecnologies més avançades de les quals disposen als centres d'investigació. En aquesta conferència es tractarà la manera en què la física —la ciència de la natura que estudia les estructures fonamentals de la matèria i les lleis de l'univers— ens ajuda a relatar la nostra història i, en contacte amb l'art, a articular la comprensió de la realitat.

Mónica Bello (Santiago de Compostel·la, 1973) és historiadora de l'art i comissària a l'Organització Europea per a la Recerca Nuclear (CERN, segons les seves sigles originals en francès), de la qual n'és la cap des de l'any 2015. Arts at CERN, amb seu a Ginebra, promou el diàleg entre artistes i científics en un dels laboratoris més destacats del món. Bello és la comissària del Pavelló Islandès a la Biennal de Venècia del 2022 amb l'artista Sigurður Guðjónsson. Va ser comissària convidada de la prestigiosa Audemars Piguet Art Commission per a Art Basel l'any 2018. I ha estat directora artística de VIDA a la Fundació Telefónica (2010-2014) i cap d'Educació a LABoral Centro de Arte, a Gijón (2008-2010).

**04.11
2021** **Joachim Schmid**
Donar una oportunitat a l'atzar

Presencial i en línia

Una reflexió peripatètica sobre el paper de l'atzar, l'aleatorietat i la serendipitat en la creació, el procés i la contemplació de les imatges fotogràfiques.

(Intervenció en anglès amb traducció simultània al castellà)

Joachim Schmid (Balingen, 1955) és un home gran, blanc i heterosexual que treballa amb fotografies i textos trobats des de començaments dels anys vuitanta. Ha publicat nombrosos llibres d'artista. La seva obra s'ha exposat internacionalment i forma part de nombroses col·leccions. Podeu trobar-ne informació més detallada a: www.lumpenfotografie.de

**05.11
2021** **Clément Chéroux**
Fotografia i serendipitat

Online

L'atzar intervé en totes les etapes del procés fotogràfic: davant de l'objectiu, dins del procediment tècnic, darrere de la càmera i, fins i tot, dins de la persona que mira la fotografia. Mitjançant diversos exemples pertanyents a la història de la fotografia des dels seus inicis fins a l'actualitat, aquesta conferència intentarà comprendre la importància de l'atzar en la fotografia. De fet, més que l'atzar, la sort o els riscos; en aquest cas es farà servir el concepte de «serendipitat» per analitzar aquests exemples.

(Intervenció en anglès amb traducció simultània al castellà)

Clément Chéroux (Vélizy-Villacoublay, 1970) ha estat nomenat recentment conservador en cap de Fotografia Joel i Anne Ehrenkranz del Museum of Modern Art de Nova York. Anteriorment va ser conservador (2007-2012) i conservador en cap (2013-2016) de Fotografia al Centre Pompidou de París. Més recentment ha ocupat el càrrec de conservador sènior de Fotografia (2017-2020) al San Francisco Museum of Modern Art. Chéroux és fothistoriador i doctor en Història de l'Art. Ha comisariat al voltant de trenta exposicions. Com a autor o editor, ha publicat més de quaranta llibres i catàlegs sobre la fotografia i la seva història.

KBr

Fundación **MAPFRE**

Barcelona Photo Center